

Sorki-Dala emlékeztünk

Andorra

A közelmúltban elhunyt Sorki-Dala Andor temetése a világjárvány következményeként bevezetett korlátozó intézkedések miatt zárt körben történt Budapesten. A mezőkövesdi származású költő, képzőművész és Apáczai Csere János-díjas pedagógus barátai ezért a „lazítás” után, szeptember 3-án Budapesten, a Corvin Művelődési Ház Harmónia Szalonjában megemlékezést tartottak tiszteletére.

Olyan személyek kaptak meghívást erre a rendezvényre, akik közvetlen kapcsolatban álltak Vele, és tudtak élményeket, történeteket mesélni Róla.

Az esemény meghitt, bensőséges, beszélgetős formában zajlott, melynek moderátora Dr. Galántai Csaba színháztörténész volt. Szót kaptak egykori tanítványai, barátai, valamint szűkebb pátriája, Matyóföld küldöttei is – a MAME képviselőjében.

Sorki-Dala Andor nem csak a budapesti Művészetbarátok, hanem a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesületének is tagja volt.

Dr. Szedresi István (MAME) méltatta a művész munkásságát, alkotó-teremtő erényeit. Kisné Dudás Mária (MAME) – egyebek mellett – elszavalta a szerző egyik opuszát, „A matyó népművészet születése” című versét, majd kérdésre válaszolva arról beszélt, hogy miért ezt a költeményt választotta, és mi annak az üzenete.

Ezen a délutánon felvetődött annak igénye, hogy illendő lenne egy emléktábla elhelyezése Sorki-Dala Andor szülővárosában.

A delegáció további tagja volt még Csirmazné Cservenyák Ilona és Kiss Mátyás. Jelen voltak továbbá a Budapesten, ill. más

településen élő MAME-tagok is: Dorogi Ferenc és hitvese, valamint Dr. Árvai Judit. Dudás Diána, a mezőkövesdi gimnázium egykori diákja is megtisztelte jelenlétével a Sorki-Dala Andor emlékére rendezett eseményt.

Az ünnepelt özvegye, Ágnes asszony megajándékozta a szereplőket férje egyik linómetszetének reprodukciójával, amelynek eredetijét több más képzőművészeti alkotással együtt kiállították a Harmónia Szalonban.

K. Dudás Mária

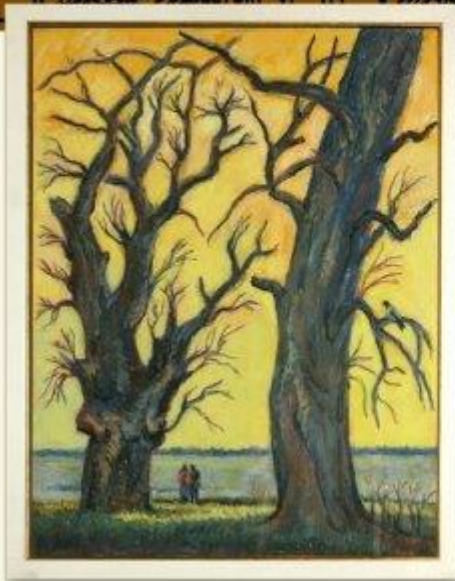
A képet Dudás Diána készítette.

A képen látható balról jobbra: Kácser László, Kisné Dudás Mária, Dr. Szedresi István.

Sorki Dala Andor emlékműsor

Egy szál gabonája a Mindenségnek

Emlékezés
SORKI DALA ANDORRA,
a művésztanárra,
költőre, képzőművészre

IDŐPONT:
2021. szeptember 3. péntek, 17.00

HELYSZÍN:
Corvin Művelődési Ház -
Erzsébetligeti Színház,
(1165 Budapest, Hunyadvár u. 43/C)

Sorki Dala Andor kiállítása
a műsorral egyidőben megtekinthető
a Harmónia Szalonban.

A VENDÉGEKET KÖSZÖNTI:

KOVÁCS PÉTER, a XVI. kerület polgármestere és
SZABÓ CSILLA, a Corvin Művelődési Ház igazgatója

KÖZREMŰKÖDŐKKEL, EMLÉKEZŐKKEL BESZÉLGET:

DR. GALÁNTAI CSABA színháztörténész

TANÍTVÁNYOK:

KÁCSER LÁSZLÓ képzőművész, művésztanár
GÁNÓCZY KRISZTINA képzőművész, NAVRATIL ANDREA népdalénekes, tanár
DR. MÉSZÁROS ISTVÁN ügyvéd, az Apáczai Csere János díj felterjesztője

A SZÜLŐFÖLD KÜLDÖTTEI:

DR. SZEDRESI ISTVÁN ny. orvos,
KISNÉ DUDÁS MÁRIA író, újságíró, teológus,
KOLTAYNÉ ZOLDER KLÁRA művészeti író, a Corvin Művészklub vezetője,
SZENTPÉTERY CSABÁNÉ gyógypedagógiai tanár, az Irodalmi Kávézó tagja

1165 BUDAPEST, HUNYADVÁR UTCA 43/C
401-3060 • www.kulturliget.hu • info@kulturliget.hu
www.facebook.com/kulturliget

**Hírlevél – a Mezőkövesdi
Civil Szövetség Egyesület
időszaki kiadványa, 2011.
június VII. évf. 3. sz. 5.
oldal**

A Hegyaljai Alkotókkal ünnepeltünk

A MAME (Matyóföldi Alkotók és Művészpártolók Egyesülete) ötfős delegációja Szerencsen volt június 11-én. A meghívó a Hegyaljai Alkotók Társasága és a Magyar Alkotók Internetes Társulása jubileumi ünnepségére szól.

A Bocskai István Gimnázium hatalmas aulája megtelt az ünneplőkkel. Himnuszunk közös eléneklése után Ringer István tárogatójátékában gyönyörködtünk, majd egy Rilke-vers elhangzása után Szerencs város alpolgármestere köszöntötte az ünnepeket és a vendégeket.

Dr. Gaál Ernő elnök bemutatta Társaságát és méltatta a Hegyaljai Alkotók 15 évi munkáját. Ezt követően az Internetes Társulás 10 éves múltjáról hallottunk tájékoztatást Majorváry Szabó Sándor előadásában, utána következett az ünnepi irodalmi műsor. Mindkét ünnepelt szervezet szerzőinek műveiből kaptunk ízelítőt, majd pedig elismerések, díjak átadása következett.

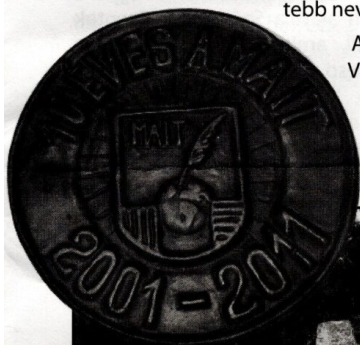
A meghívott vendégek is lehetőséget kaptak bemutatkozásra. A MAME részéről Pap János korábbi alapító-elnökünk röviden bemutatta egyesületünket, azt követően Laboda Kálmán egy saját versét mondta el, Kiss Mátyás pedig saját famunkáiról készített fényképfelvételeit állította ki. (A delegáció további tagja volt még Kissné Dudás Mária és Kovács István, közismertebb nevén ausztrál Pista.)

A képzőművészeti kiállítást Dr. Vida János nyitotta meg, aki egyébként egy walesi népdalt is elénekelte a délután folyamán.

A Hegyaljai Alkotók Társaságával egyesületünknek már korábban kialakult a kapcsolata: 2007. június 6-án a szerencsi vár Casinó-termében volt egy nagyszabású rendezvény, ahol a MAME és a Közösségi Ház Irodalmi Klubja együtt mutatkozott be „Matyóföldi zenés-irodalmi est” című programjával.

A jubileumi rendezvény végén tárogatón csendült fel a Kodály gyűjtéséből ismert Esti dal – takaródó gyanánt - de a MAME kérésére végezetül közösen elénekeltek a Székely Himnusz, a csíksomlyói pünkösdi búcsúsókra gondolva.

K. Dudás Mária

(Kiss Mátyás felvételei)

Interjú Dorogi Ferencceľ

Szobrok és domborművek

Dorogi Ferenc Miklós, Árpádföld elkötelezett helytörténésze már több könyvet írt önálló- és társszerzőként is, amelyek kerületünk legfiatalabb településrészének történetét, megőrzendő értékeit, egyházi emlékeit mutatják be. Ezúttal azonban szűkített a körön, „saját háza táján” kereste a témát, és némi családi nyomásnak engedve saját terrakotta szobrait és domborműveit gyűjtötte egy kötetbe. Mivel azonban unokája is érdeklődött az égetett agyagban rejlő kifejezési lehetőségek iránt, a mintegy 480 saját alkotás mellett a könyv végén az ifjú művészunoka is bemutatotta 40 alkotását. A kötetről Dorogi Ferenc Miklóssal beszélgettünk.

MÉSZÁROS TIBOR

– MILYEN BELSŐ IGÉNY INDÍTOTTA ARRÁ, HOGY EGY KIADVÁNYBAN GYŪJTSE ÖSSZE ALKOTÁSAIT?

– Az igazság az, hogy nem az én ötletem volt, hanem a feleségemé. Ő úgy gondolta, jó lenne, ha mindegyikről legalább egy fotó maradna, mert a kisplasztikák és a domborművek elkerülnek a háztól, köztereken, közintézményekben és magánemberek lakásaiban töltik be szerepüket, és kikerülnek a látókörünkből. Ebben a törekvésében családnk tagjai mellé álltak, és így közösen meggyőztek. Persze azért én se nagyon tiltakoztam.

– ŐN MIKOR ÉS MIÉRT KEZDETT EL FOGYALKOZNI A DOMBORMŰVEKKEL ÉS KISPLASZTIKÁKKAL?

– Fiatal koromban kortársaimmal együtt ismerkedtem a rajzolás titkaival. Ez talán valamilyen távoli előzmény lehetett, de az agyag csak nyugdíjasként kezdtem barátkozni. Kerestem valamilyen elfoglaltságot a hirtelen megszaporodott szabadidőm tartalmas eltöltésére, de ennél is erősebb késztetés volt, hogy feleségemmel közösen unokánkat szeretnénk volna egy kicsit kizökkenteni, elterelni a tévé és a „kutyúk” szerintünk káros világától.

– ELMONDANÁ RÖVIDEN, HOGY MILYEN MÓDON KÉSZÜL EGY TERRAKOTTA DOMBORMŰ VAGY SZOBOR?

– Az alapanyag a jó minőségű agyag. Ebből formázzuk meg az elképzelt műtárgyat, majd kemencében kiégetjük. Ezzel a módszerrel olyan időtálló műtárgyak jöhetnek létre, amelyeknek egyedül a fizikai erő az ellenségük. Ellenállnak az időjárásnak, nem korrodálódnak, mint a fémek. Ha nem törjük össze őket, az idők végezetéig megmaradnak.

– AZ ÉGETÉST IS HÁZILAG VÉGZIK? HISZEN EHHEZ A MŰVELETHEZ EGY SPECIÁLIS ÉGETŐKEMENCÉRE VAN SZÜKSÉG.

– Igen, már 1999 óta van egy saját kemencém. A család – látva, hogy egyre több műtárgyat készítek –, írt a Jézuskának, hogy hozzon egy kerekében guruló, mozgatható kis égetőkemencét. Ebben az évben minden-

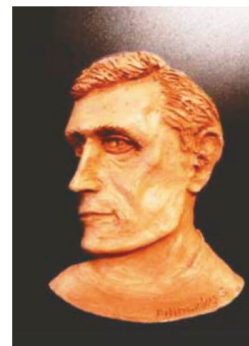
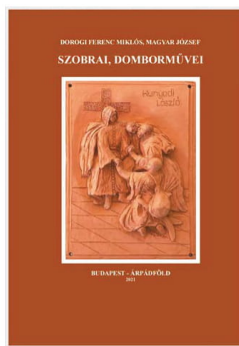
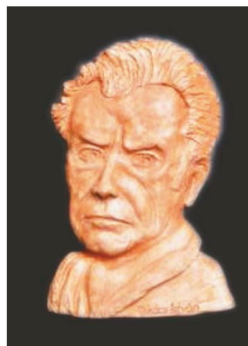
ki lemondott az egyéni ajándékaról, és közös erőből megvettük a kemencét. Azóta is ezt használom.

– HOGYAN TÖRTÉNIK A TÉMA KIVÁLASZTÁSA?

– Ezt valahogy mindig az élet hozza. Történelmi évfordulók, fontos emberek születésnapjai, nagy események, egyházi ünnepek, az azzal kapcsolatos személyek, vagy éppen egy családi beszélgetésben felmerült név adja az ötletet ahhoz, hogy megmintázzam őket.

– SOKAN EMLÉKSZÜNK ARRÁ A KIÁLLÍTÁSÁRA, AMELYEN KIZÁRÓLAG KÉZFEJEKET ÁBRÁZOLT, ÉS A KÉZTARTÁS GONDOLATOKAT, FOGALMAKAT JELENÍTETT MEG, JELENTÉSÜK VOLT ANÉLKÜL, HOGY EMBERI TEST VAGY ARC TARTOZOTT VOLNA HOZZÁJUK.

– Igen, ez az anyag két részből állt. Az egyik *Szimbolikus keresztút* címmel olyan fogalmakat idézett fel, amelyek Krisztus szenvedésével kapcsolatosak. Például önuralom, terhek viselése, kishitűség, talpra állás, le-

Szerepet játszik ebben mezőkövesdi származásunk is, ahonnan a matyó művészet is ihletője lehet az én műveimnek. A terrakotta műveket általában nem szokták színeztetni, de ha matyó mintát ábrázolok, akkor azért előkerül az ecset és a festék. Mezőkövesd egyébként sok értékes embert adott a hazának, közülük soknak megcsináltam a portréját. Hogy csak egyet említek, Takács István festőművész, kitűnő freskóspecialista, aki egész hazánk területén rengeteg templom freskóját készítette el, a többi között például a sashalmi (továbbá csömöri, kistarcsai, kerepesi) és a mátyásföldi katolikus templomét, de letette névjegyét Cinkotán is. Aztán érdekelték a nagy magyarok is, akik szintén szerepelnek a portréim között: Árpád fejedelem, Szent István, Mátyás király, Széchenyi, Móróc Zsigmond, Csontváry, Erkel Ferenc, Kassák Lajos, Klebelsberg Kunó, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, és még hosszan sorolhatnám.

mondás, türelem. A másik része Edit Piaff, a világhírű sanzonénekesnő kéztartásait ábrázolta. Köztudott, hogy Piaff kéztartásával szinte ugyanazt eljátszotta, mint amiről énekelt.

– A KÖNYVBEN KITŰNŐ FOTÓK VANNAK.

– Igen, szerencsém van, mert lányom kitűnő természetfotós, így ő jó illusztrációkat tudott készíteni a könyvhöz.

– Ő AKKOR EZEK SZERINT NEM LESZ FOLYTATÓJA A TERRAKOTTA MŰVÉSZETNEK. ÉS AZ UNOKA, MAGYAR JÓZSEF, AKI MÁR BELE IS KÖSTOLT EBBE A MŰFAJBA?

– A fiatalok szeretnek sok mindent kipróbálni. Most egy kicsit alábbhagyott az érdeklődése, de ki tudja, mit hoz a jövő? Talán egyszer ismét fellángol a vonzalma az agyag iránt. A magot minden esetre elültettem.

EXITUS • Gondolatok Hajdu Ráfis János sírjánál

Tudjuk, hogy nem haltál meg,
csak átmentél a túlsó partra.

Az maradtál, aki voltál, úgy szólítunk,
azon a néven, ahogy mindig hívtunk.
Úgy beszélünk Rólad ezután is, ahogy szoktunk.
Nem keresünk új szavakat.

Tudom, nem akarsz, hogy ünnepélyes,
szomorú arccal forduljunk Feléd,
hogy távolságtartó pátosszal beszéljünk Rólad.

A fonalat nem vágta el semmi.
Csak, mert a szemünk nem lát Téged,
nem vagy a gondolatainkon kívül.
Nem vagy messze, az út másik oldalán élsz tovább.
Szent Ágoston is valahogy így tanítja.

Élek a gyanúperrel, hogy a túloldal Veled néha

zajos lesz kicsit, mert azt hiszem, hogy majd
odaát is felzúgatód néha kedvenc gépeid.

Drága János Bácsi.

A Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete
nevében búcsúzó, nyugodj békében a III. stáció
mögött.

A feltámadás reményében találkozunk.

Isten Veled!

K. Dudás Mária

Búcsú Hajdu Ráfis Jánostól – K. Dudás Mária verse

Lombhullató ősz volt, mikor megszületted,
most hideg tavasz van, amikor elmentél.
Gyümölcsfáid már épp virágba borultak,
s ma hajnalban szemeid végleg kihunytak.

Kilencven szép évet mért ki Neked Isten,
elvégtelen dolgod itt a földön nincsen.

Rákóczi-lánc, Köztársasági Érdemrend,
Díszpolgári cím; ez mind a Te érdemed.

Gépgyűjtemény, faragványok, és könyveid
őrzik munkádat, s megvalósult álmaid.
Úgy dolgoztál, hogy gondod volt a holnapra,
gazdag örökséget hagysz az utókorra.

Nem haltál meg; átmentél a túloldalra,
mindent, ami földi, gond nélkül itt hagyva.
Ám lehet, a mennyország zajos lesz kicsit,
Ha felmorgatod ott is kedvenc gépeid.

Igaztól, jótól, széptől sohasem féltél,
ami voltál, azt hagytad ránk, szépen éltél.
Hűséges Marikád mindig melletted állt,
szeretetre méltó férjet Benned talált.

Csupán a tested az, amit eltemetünk,
meglátjuk lelkedet, hogyha Égre nézünk.

Nem leszel Te gondolatainkon kívül,
Gondunk lesz rá; hírneved sohasem sérül.

Emlékedet mindörökké megőrizzük,
mindennek, mit ránk hagytál, gondját viseljük.

Isten legyen Veled, nyugodjál békében,
Találkozunk feltámadás reményében.

Mezőkövesd, 2021. április 21.

**A szentelt pászka hamarabb
hazaért, mint a gazdája**

hímes tojás

Nincs felemelőbb érzés, mint amikor három napi némaság után húsvét hajnalban újra zengnek a harangok és hirdetik: a nagypénteken keresztül feszített Isten Fia feltámadt. Az emberek "Krisztus feltámadt!" _ "Valóban feltámadt!" mondatokkal köszöntik egymást.

A húsvét a keresztény ember legnagyobb ünnepe. Fénye a technikai vívmányokkal teli világban talán kicsit "kopottabb", mint gyermekkoromban – habar szüleim meg ma is az ősi hagyományoknak megfelelően tartják.

– de a régi húsvétok emléke szívemben örökké e!. Milyen is volt közel fel évszázaddal ezelőtt a tavasz ünnepe egy görög katolikus templomban, Rakacán? Ételekkel megrakott kis kosárral a kétkeziinkben siettünk szüleinkkel a templomba, hogy ebédre szentelt étel kerüljön az asztalra.

Persze mindezt megelőzte az Ünnepre való lázas készülődés, amely a farsang befejezésétől kezdődött. A húsvét előtti 40

napos böjti időszak (a hústól való tartózkodás) imádságban, étkezésben és öltözködésben és különböző szokásokban nyilvánult meg a falusi embereknél. Ebben az időben a "fájdalmas olvasót" imádkoztak leggyakrabban, nagyböjti énekeket énekeltek, és fekete ruhában jártak, jelképezve, hogy gyászolják a meghalt Jézus Krisztust. Ez alól csak Virágvasárnap volt kivétel, amikor barkát szenteltek annak jelképére, hogy Jézust Jeruzsálembé való bevonulásakor a nép ujjongva pálmaágakkal köszöntötte (a mi vidékünkön nem honos a pálma, ezért a tavasz első "virágát", a barkát szentelik). Majd nagypénteken ugyanaz a tömeg követelte Pilátustól, hogy "Feszítsd meg őt!", és miután Pilátus azt mondta, hogy ő mossa kezeit a tömeg kezeit, a tömeg elvallta, hogy a megfeszítés bűne rájuk és fiaikra szálljon.

Az étkezésben is külön szokás alakult ki. Édesanyám több évben is az ősi szokás szerint tartotta a böjtöt, 40 napig meg tejes ételt sem evett. Később ez a szigorú bojt enyhült. Hétfőn, szerdán és pénteken volt a hústalan nap. Hétfőn és szerdán lehetett tejes ételt enni. Pénteken azt se, mivel Jézust pénteken feszítettek keresztre. Egyik ilyen étel a lecskés bableves. A babot odateszik főzni, bezöldségelik, mikor megfőtt, száraz rántással berántják, és vízzel gyúrt tésztával találják, mert pénteken tojással sem ettek, ez az étel a mai napig a kedvenceim egyike.

A nagyböjt utolsó hete a nagyhét, mindig lázas készülődésben telt el. A húsvét és a természet tavaszi megújulása az asszonyokat is munkára serkentette, a házak takarítását, meszelését is elvégezték, hogy minden tisztán fogadhassa az ünnepet. De nem csak a külsőt, a lelket is táplálták, hiszen a lelki gyakorlatok ideje is erre az időszakra esik.

Nagycsütörtökön este a hegyen a kondások és csordások tüzet raktak, megfújtak a türtjeiket (tehén szarvából készült tülok), jelezve, hogy itt a tavasz, elkezdik munkájukat, és az emberek készüljenek, közel a húsvét ünnepe. Ez a kis "koncert" meg ma is a fülemben cseng, ahogyan a nótákat visszavertek a hegyek. Sajnos már hiába megyek haza a falu kihalásával most már ezek a szokások is lassan kihalnak.

A templomban nagypénteken jelképesen felállítottak Jézus sírját, és a sírbatétel után a legények, (édesapám fiatalkorában a leventék faból készült puskával) őrt álltak a sírnál. Félóránként a díszőrség váltotta egymást éjjel-nappal, mint 2000 évvel ezelőtt Jézus sírjánál. Ilyenkor nem szóltak a harangok, csak kelepeltek, és csak a feltámadás után szólaltak meg újra.

Kolozsvári Tamás: Feltámadás
– oltárkép részlete, Garamszentbenedek,
1427

Nagypénteken a napot az asszonyok a sütéssel kezdték. A szentelni való pászkat sütötték. Gyermekkoromban kb. fel

kilósat, szüleim gyermekkorában 5 kg-osat, a gyerekeknek a kis kosárba 10 dkg-osat, mert ők külön erre a célra használt kosárban vitték szentelni az ételt. Ekkor sütöttek a nagypénteki "kontyos"-t is, mely egy fecskefarokra emlékeztető kalács, és a kondás és a csordás kapja ajándékba a legeltetés megkezdéséért.

Szombaton az idő főzessel és tojásfestéssel telt el. Elő kellett készíteni a másnapi ételt a szentelésre. A 10-12 kg füstölt sonkának és kolbásznak idő kellett, míg megfőtt. Ugyanis húsvét első napján nem főztek, és csak szentelt étel volt az ebéd.

Édesapámék ezt a szokást a mai napig megtartják.

E nélkül a szokás nélkül nem is lenne igazi a húsvét és hozzátartozik az ünnephez. Ilyenkor az egész család, gyerekek, vőök, unokák, dédunokák mind összegyűlünk, és együtt ünnepelünk.

Egyik ilyen jellegzetes étel a "szirik" (sárgatúró). Ezt tejből és tojásból főzik, izésítve sóval, cukorral, vaníliával, mazsolával. Főzés után törőbe kötik, 1 napig csepegtetik, hogy sajtforma legyen belőle. Kitűnő a főtt sonka melle. A szirik leve pedig nagyon jó üdítő ital.

No és a fő munka, a hímestojás-festés. Hagymahéjjal, füvekkel, festékekkel, és viasszal különböző rajzok alkalmazásával gyönyörű motívumok kerülnek a főtt tojásra. A lányok a kedveseik nevet is ráírták, hogy amikor húsvét másnapján locsolkodni jön, azzal kedveskedjenek neki. Ha egyik évben nem jön, nem kell elkeseredni, türelmesen kell írni minden évben, és a türelem meghozza az eredményt. Rajta lányok, ki lehet próbálni! Ismerek olyat, akinek bejött.

Húsvét vasárnapján hajnali 3 órakor volt mindig a feltámadási istentisztelet, mely minden lelket felmelegített, amikor a harangok ismét zúgtak, és elkezdtek énekelni a reményt adó éneket:

Föltámadt Krisztus halottaiból, legyőzte halálával a halált, és a sírban levőknek életet ajándékozott.

Délelőtt a nagymisére mindenki szépen leterített kosarakkal érkezett, melyet csak erre a célra használtak. Mi is került a

kosárba? Pászka, füstölt sonka, kolbász, szirik, hímes tojass, vaj, só (és egy kis pálinka, mivel ezen a napon csak szenteltet lehetett fogyasztani).

Az én gyermekkoromban már csak kosárban vittek a szentelni-valót. Nagymamától hallottam, hogy amikor ő fiatal volt, a pászkát kemencében kerek cakkos tepsiben sütötték, mely kb. 5 kg-os volt, és ezt külön erre szőtt abroszba kötve az emberek a hátukon batyuként vittek.

Ki milyen gazdag volt, 1-2-3-at vitt. Egyszer nagypapa azt mondta, ő már csak egyet nem visz, nem szegény ő. Erre nagymamám mind a négyet bekötötte, amit sütött. No akkor cipeld! Mikor hazajött, azt mondta, "Marcsu! Jövőre elég a kosár!" A szomszéd bácsi sem járt jobban. Rakacán a templom hegyen van. Amikor az ételeket a pap megszentelte, mindenki sietve indult haza, mert azt tartották, hogy aki elsőként ér haza, az lesz a legügyesebb a munkában. Így egymás ellen siettek haza. A szomszéd bácsi sietett, és nem jól kötötte meg batyut és eloldódott. A pászkák a hegyről legurulva, gazdájukat otthagya igyekeztek haza.

Délben az ebédet mindig a ház ura kezdte azzal, hogy a pászkát négy oldalról keresztben szegte meg, melynek darabjait a vetési abrosz sarkába kötötték, hogy a vetés is szent legyen. Az asszony pedig a hímes tojásokat tisztította, és mindegyiket kettévágta. Mindenki a párjával együtt fogyasztotta el a fél-fél tojást. Azt tartották, hogy ha valahol eltévednek, és arra gondolnak, akivel a húsvéti tojást megettek, akkor kikeverednek pl. az erdőből.

Természetesen mindenki annyit evett a húsvéti sonkából, tojásból és savanyúságból (melyet csak egyszer egy évben, húsvétkor készítettek), amennyit akart. A savanyúság főtt marha vagy cukorrépa reszeléke, céklával színezve, cukorral, ecettel, tormával ízesítve, mely az emésztést elősegítette. Különösen nagy szükség volt erre, hiszen a 7 hetes böjt után a sonka elég nehéz étel volt.

Húsvét másnapján a lányok-asszonyok vártak a locsolkodókat. Régen vödör vízzel locsolkodtak (apu ma is, de csak pohárral),

hogy meg ne rozsdálljanak a lányok, ma ezt helyettesíti a kölni. A locsolkodás jutalma a festett hímes tojás volt. Harmadik nap a lányok mentek vissza locsolkodni a fiús hazákhoz. Kit hogy locsoltak meg előző nap, úgy adta vissza. Szép szokás volt, sajnos ma már csak papíron él.

Csirmazné Cservenyák Ilona

Meghívó

Tisztelettel meghívjuk 2019 október 26-án, szombaton 11 órára, a Mozgássérült Egyesület kultúrtermében (Abkarovits tér 1.) tartandó soron következő éves közgyűlésre.

MAME Tudósító

MAME Tudósító

forrás: Mezőkövesdi Újság, 1998. november 23.

Hajdú Imre író-olvasó találkozó

Hajdú Imre író-olvasó találkozó

forrás: Mezőkövesdi Újság, 1998. május 18.

A kövesdi könyvtár történetéből

A kövesdi könyvtár történetéből

forrás: Mezőkövesdi Újság, 1998. április 30.

**MAME közgyűlés 1998 április
15.**

MAME-KÖZGYŰLÉS

M. ÚJSÁG

Március végén, a Városi Könyvtárban tartották meg a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesületének éves közgyűlését.

Pap János elnök beszámolójában többek között bemutatta az ország egyik jól ismert és tradíciókkal rendelkező irodalmi csoportját, az észak-magyarországi alkotókat összefogó sátoraljaújhelyi Kazinczy-kört. (Az elmúlt esztendőben például e csoport meghívásának eleget téve mutatkozott be Sátoraljaújhelyen a Matyó Múzeum népművészeti kiállítása is.)

Ez év elején néhány jeles mezőkövesdi irodalmár (MAME-tag) felvételt nyert a Kazinczy-körbe, így várható, hogy a két — földrajzilag egymástól távol eső — város kulturális és irodalmi élete közeli kapcsolatba kerül, és kölcsönösen gazdagodik majd.

Az egyesület közgyűlésén — többek között — részt vett a Budapesten élő és dolgozó, de mezőkövesdi származású Papp János keramikus, valamint Nagy György gobelintextil művész is, aki elmondta: kétévi munkával elkészült az a közel 3 nm-es szövött zászló, melyet a várossá avatás 25.

évfordulója alkalmából kíván Mezőkövesdnek ajándékozni. Mint azt a város krónikájából tudhatjuk, 1464-ben Mátyás király mezővárosi rangot adományozott a településnek, s ezzel együtt egy zászlót is, mely azóta városi ereklyévé vált. A Nagy György által készített alkotás — felkutatott dokumentumok alapján — a Mátyás korabeli zászló hiteles másolata — méreteivel, jellegzetes színeivel, s a rajta szereplő jelképekkel.

A budapesti művészek, valamint a mezőkövesdi egyesületek (Öregdiákok Baráti Köre, Városszépítő Egyesület, MAME) képviselői városunk polgármesterének segítségét kérték, hogy az elkészült alkotás Mezőkövesd díszzászlójává, a rajta szereplő címer pedig a város címerévé válhasson.

Herkely György polgármester köszönetet mondott a felajánlásért, s támogatásáról biztosította a művészeket. Mint elmondta, a jeles évforduló kapcsán sor kerülhet majd a zászló ünnepélyes átadására, így azt a nyközönség is mielőbb megtekintheti majd. A címert érintő végleges döntést természetesen a képviselő-testület hozza majd meg, a folyamat valószínűleg hosszabb időt vesz igénybe.

forrás: Mezőkövesdi Újság

**Lélek a kereszten Juhász
József könyvbemutatója 1998
április 15.**

Juhász József könyvbemutatója

PETŐ ANNA

Március 30-a kora délutánján barátok, tisztelők, pályatársak, irodalomkedvelők gyűltek össze Juhász József Lélek a kereszten című könyvének bemutatójára, a Városi Könyvtár olvasótermében.

Árvai Gabriella zeneiskolai tanár bevezető hegedűjátéka után Pap János, a Matyófüldi Alkotók és Művészpártolók Egyesületének elnöke köszöntötte Juhász József költőt, irodalmi munkásságának 60. évfordulója alkalmából, majd néhány gondolattal bemutatta a Szentistvánon élő és alkotó művészt, akinek eddig öt verseskötetét és egy szociológiai tanulmányát ismerhették meg az olvasók.

„Egy év híján 60 év — a lírai költő hosszú keresztútja, de az alkotó ember jó termést betakarító öröme is. Első megjelent versének születési dátuma: 1939. január 17.” — mondta Pap János többek között, s köszöntőjében utalt azokra a neves irodalmárookra (Takács Tibor író, Gyarmati Béla, Bartha Sarolta esztéta stb.), akik megkísérelték Juhász József költő ars poeticájának kibontását, és választ próbáltak keresni arra, kiknek, milyen nagy irodalmi elődöknek a hatásával magyarázható „emberi és szellemi tartása”. „Olyan ember ő, aki soha nem adta el magát, aki soha nem adta föl a hitét.”

A bemutatott kötetből három részben hallhattunk verseket: Az első csokor (Őszi este, Nyárban, Március) sorai a szülőföldet idézték, a családban eltöltött gyermekkor élményeivel.

A második elhangzott vers-

Györfvári János, Pap János és Juhász József

válogatásból (Negatív szobor, Harminchárom sor, Azokat a hangokat, Készen a nagy zuhanásra) kiderült: verseinek hangulatát bizony elsősorban az életsors határozta meg. Pap János szerint: „...sok húron játszó költő ő. A kemény, néha szinte durva, indulatos közéleti versek mellett megjeleníti a szerelem, az emberi kapcsolatok érzéki-érzelmi, de nem érzélgős motívumait: a természet, a falusi, a paraszti világ ezer csodáját, de ha kell, a város a nyomorgó ember világát is.”

A harmadik részben elhangzott versek is tükrözik, hogy a sorok között jelen van a félelem, de egyik recenzense szerint: „Juhász József mindemellett lázadó alkatú, indulatos költő. Lázadásait legtöbbször a hit bizonyossága és a kétely tudatossága fegyelmezi. Indulatosan fordul szembe mindazzal,

ami hamis, ami romboló, ami az alapvető erkölcsöt sérti.”

Az elhangzott verscsokrok között Juhász József költő válaszolt Pap János kérdéseire. Megtudhattuk, honnan táplálkozik az élményanyag, aminek hatására a versek megszülettek, s a nagyvárosban eltöltött évtizedek után miért érezte úgy, hogy vissza kell térnie a szülőfalujába. a válaszok persze sokszor elkalandoztak, más irányba terelve a beszélgetést, ami nem csoda, hiszen ennyi életfilozófiával, bölcsességgel rendelkező ember az élet dolgait különleges érzékenységgel éli meg.

Az irodalmi délutánon, s még azt követően néhány napig megtekinthetőek voltak a könyvtárban Juhász József akvarelljei is. Laczkó Pető Mihály

festőművész, a tárlat vezetője a jelenlévő közönségnek elmondta, hogy a hely szűkössége miatt csak a legjellemzőbb képek kiállítására volt lehetőség. Az eredeti anyag jóval gazdagabb, terjedelmesebb. A képeken — a mélyről előtörő szín és formagazdagság mögött — érződik a szakmai tisztesség, becsület, alázat, s érződik, ahogy a „németalföldiek” alaposágával fest a művész. Rőt vörösével,

barsonyos, hívogató kékjével atmoszférát teremt képeinek. Igazmondásról van szó, csakúgy, mint a verseiben...

Az irodalmi délutánon jelen volt Györfvári János színész, az egri Gárdonyi Géza Színház tagja is, aki 30—35 évvel ezelőtt kapott felkérést Miskolc járási könyvtárából, hogy mutassa be Juhász József verseit. Ez volt az első találkozásuk, s ezt közös fellépések hosszú sora követte.

A Matyófüldi Alkotók és Művészpártolók Egyesülete, a TIT Mezőkövesdi Szervezete, valamint a Városi Könyvtár közös rendezvényén fellépett még Árvai Gabriella, Papp Edina, Dienes Jánosné, Nagy Zsuzsanna, Farkasné Gábor Erzsébet, Lázár Józsefné, Kisné Dudás Mária.

Megjelent a Matyóföldi Alkotók és Művészpártolók egyesülete lapjának, a MAME Tudósítónak idei első száma. Dr. Demjén István írásaiból megtudhatjuk, hogy Cserépfalu is kerek – 750 éves – évfordulót ünnepel az idén, melyet színes programokkal, kiállításokkal, emlékszoba, dombormű és emlékoszlop avatásával tesznek emlékezetessé. Találkoznak a településről elszármazottak, és kézbe vehetik majd Cserépfalu most készülő monográfiáját is. Lesz még színházi előadás, haditorna-bemutató, lovas bemutató, szabadtéri bál, tűzijáték. A falunapok záró programjaként a most százéves református templomban hangversenyen vehet részt a község ünneplő lakossága.

A MAME Tudósító januári számában két korábbi rendezvényen elhangzott beszéd írott változatát is olvashatjuk: Pap János a mezőkövesdi sajtó helyzetéről ad értékelő elemzést, Hegyi Imre pedig Veres Péter születésének századik évfordulója kapcsán emlékezik a népi íróra. Gánóczy Zoltánné a Szent Imre Általános Iskolában folyó hagyományápolásról tájékoztatja az olva-

Újévi köszöntő

Eldöcögött az évnek szakere.
Ez a szeker sok-sok gonddal volt tele.
Pusztuljon hát nyikorgva, zörögve,
Bűnát, haját felejtők el örökre.
Azt kívánom ez újévek hajnalán,
Hogy ez újév legyen boldog és vidám.
Aztalodan legyen mindig friss kenyér,
Jó anyáknak mosoly legyen két szemén.
Adjon az Isten több új esztendőit,
De nem ilyen szomorút.
Bun, büszát eleget,
Holnánk után lelki fűdvességet.
Tiszta szívemből kívánom
Az egész népnek.

Mezőkövesdi gyűjtés 1998. januárjában.

Demjén István: Tél

Cserépfalu 750 éves

A Hór-völgye kapujában található a már évezredek óta lakott Cserépfalu. A települést 1248-ból fennmaradt írás említi először, akkor még Cheryp néven, a XV. századtól már Cserép alakban írják. Történelme során sok nagybirtokos birtokolta.

Fennállása óta lakosságának száma - amely mezőgazdasággal, főleg gyümölcs- és szőlőtermeléssel foglalkozott - állandóan változott. Ma 1212 lakosa van. Cserépfalu ünnepleni készül. Ez év augusztusában falunapok keretében ünnepli fennállásának 750. évfordulóját. A falunapok első, nyitó programja lesz a „Cserépfalu képeken” című pályázatra érkező alkotásokból rendezett kiállítás megnyitása és a díjak átadása. Megnyílik a falu szülőltje, Cserépfalvi Imre könyvtáradó tiszteletére berendezett emlékszoba. A Sűba-lyuk Múzeum bejáratához elkészül és felavatásra kerül Borsos István szobrászművész ajándéka, az őseber-családot ábrázoló dombormű. Faragott emlékoszlop avatására kerül sor az 1848-as szabadságharc idején hősi halált halt cserépfalusiak emlékére. Találkoznak a Cserépfaluból elszármazottak. Kézbe vehetik akkor Cserépfalu most készülő monográfiáját. A felsorolt programokat, eseményeket természetesen színvonalas irodalmi, zenai és folklór műsorok teszik majd színessé. Lesz még színházi előadás, haditorna bemutató, lovas bemutató, szabadtéri bál, tűzijáték. A falunapok záró programjaként a most 100 éves református templomban hangversenyen vehet részt a község ünneplő lakossága.

Dr. Demjén István

175 évvel ezelőtt született Petőfi Sándor

Babits Mihály:
Petőfi koszorúi

Legyen lelked szabad,
legyen hangod igaz
az Ő ünnepségén:
Koporsó tömlőjét aki elkerülte,
most hazug koszorúk láncait ne tűrje
eleven emlékén!

sókat, s nem hiányoznak a szokásos MAME-hírek, rendezvényelőzetesek sem. A lap

idei első számát Babits Mihály és Laboda Kálmán versei színesítik.

forrás: Mezőkövesdi Újság

**“Életre kelt” a Tisza
Weinrauch Katalin költőnő
előadása 1998. június 23.**

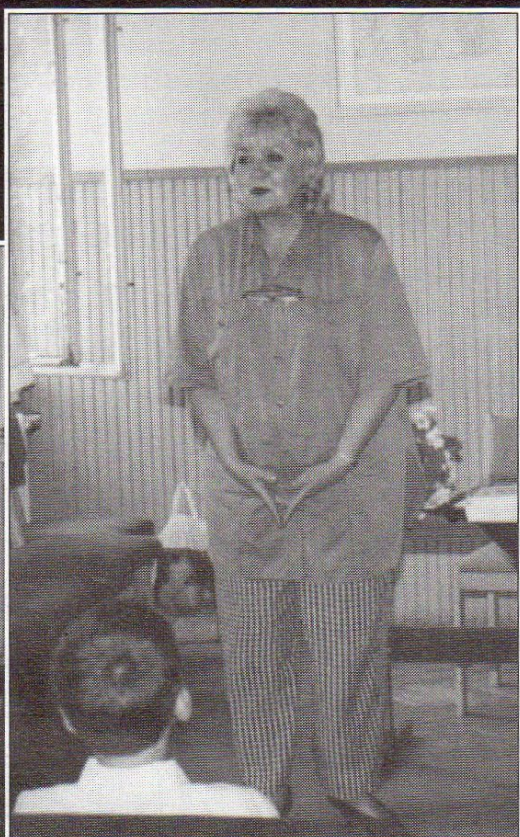
„Életre kelt” a Tisza!

Rendkívüli élményben volt részük azoknak az alsó tagozatos tanulóknak, akik június 9-én ellátogattak a Városi Könyvtár gyermekrésztlegének rendezvényére. A Kárpátaljáról idelátogató Weinrauch Katalin beregszászi költőnőt, aki korábban gyermekkönyvtáros is volt a Szent István Katolikus Általános Iskola tanulói saját verseinek szépen előadott csokrával köszöntötték. Az íróvendég színesen előadott verseivel, meséivel, találós kérdéseivel szabályszerűen elkápráztatta a jelenlévőket. Eddig négy könyve jelent meg, amelyeket sorban bemutatott kis hallgatóinak.

Nagyon szuggesztív versmondása nyomán szinte megjelentek a teremben a virágok, az állatok, s a hallgatóság előtt folyt az „életre kelt”, indulásánál még átlátszó, tiszta vizű Tisza. Így érthető, hogy szinte mind elfogytak verseskötetei, a költőnő alig győzte dedikálni őket. (Néhány példány a könyvtár felnőtt részlegében még megvásárolható.) A találkozót, amelyet a Városi Könyvtár, a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete, valamint az Önkormányzat Kulturális Intézményei az ünnepi

könyvhét keretében rendeztek Csirmazné Cservenyák Ilona igazgatónő nyitotta meg. A költőnőt Kovács Sándorné képviselő, a Kulturális, Idegenforgalmi és Sportbizottság elnöke mutatta be. A rendezvénynek (mivel a szervezők nagyobb létszámú résztvevőre számítottak) a Községi Ház adott helyet.

L. K.

forrás: Mezőkövesdi Újság

Ünnepi könyvhét 1998. június 22.

Ünnepi könyvhét 1998. június 22.

forrás: Mezőkövesdi Újság

Matyóföldünkért fórum 1998. augusztus 17.

Matyóföldünkért fórum 1998. augusztus 17.

Pető Anna Rendhagyó születésnap 1998 november 23.

Rendhagyó születésnap

PETŐ ANNA

A Matyófüldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete, valamint a Városi Könyvtár rendhagyó irodalmi este invitálta az érdeklődő közönséget Hegyi Imre 80. születésnapja alkalmából október 26-án a Városi Könyvtár olvasótermébe.

A közíró és a megjelent vendégeket Csirmazné Cservenyák Ilona igazgatónő köszöntötte.

Az est bevezetőjében Tóbiás Áron író tartott előadást, „A magyar szociográfiái irodalom” címmel. Ebben a művészet, a filozófia és a társadalom kapcsolatán túl elemezte a tudományág történetiségének XX. századi fejezeteit. Előadásából kirajzolódott a korszak ízléskultúrája: mit fogadtak el századeleji művészeink egyértelműen esztétikai értéknek, milyen tradíciókat elvenítettek fel, és mit vetítettek bele saját ideológiájuknak megfelelően.

Az előadó analízisében megkísérelte kideríteni, hogy az alkotó önnön világnézetének megválasztásában milyen mértékben alkalmazkodott az uralkodó eszméhez, vagy távolodott el attól.

Az előadást követően Pap János MAME-elnök beszélgetett a 80 éves Hegyi Imrével. E párbeszéd, valamint az író szociológiai műveiből felolvasott több részlet körvonalazta az ünnepelt életútját, politikai és iro-

dalmi pályáját.

Hegyi Imre 1918. október 1-jén született, Bogácson. Bevallása szerint mindig a parasztembereket akarta és tudta szolgálni. Jelen volt 1937. március 15-én, a Márciusi Front alakulásánál. Felvételt nyert — 1939-ben — a Nemzeti Parasztpártba, s a párt valamint a Megyei Nemzeti Bizottság tisztségviselőjeként szerepet vállalt a bogácsi földosztás

kikényszerítésében. 1945—50 között a Borsod Vármegyei Törvényhatósági Bizottság, 1950—90 között a Megyei Tanács, 1954-től '80-ig a Megyei Tanács végrehajtó bizottságának a tagja. 1954-től '90-ig a Hazafias Népfőntban is tevékenykedett. Eleinte munkatárs, 1966—79 között megyei titkár, 1954-től '66-ig és 1979-től '90-ig megyei alelnök is. 1980-tól a HNF Országos

Tanácsának tagja, 1953-tól '58-ig és 1970—80 között pedig országgyűlési képviselő. A Tokaji Íróklub alapítója és a kuratórium tiszteletbeli tagja, a Nagy Imre Társaság megyei elnöke. A beszélgetés befejeztével barátai, ismerősei, volt munkatársai köszöntötték Hegyi Imrét. Az esten közreműködött Farkasné Gábor Erzsébet, Lázár Józsefné valamint a Szt. Imre Általános Iskola tanulói.

Rendhagyó születésnap

Pető Anna

100 éves a helyi sajtó 1998.

január 12.

100 éves a helyi sajtó 1998. január 12.

forrás: Mezőkövesdi Újság